

“UKRAINIAN LABOR NEWS”
 Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
 Geo. Lischak, President
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: J 1465.

“УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ”
 газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень:
 у вівторок, четвер і суботу.
 Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Уор. Роб. Домі, на розі вулиць Прічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман.
 Ю. Дольчик, голова
 Передплата на рік \$4.00
 Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

МИРНЕ ПИКЕТУВАННЯ НЕЗАКОННЕ.

Депеша Канадської Преси принесла з Оттави повідомість, що найвищий суд Канади відкинув апель в справі Ренера, який був засуджений за мирне пікетування підчас майнерського страйку в Дромгелер, Ата., в червні минулого року. З цього приводу депеша зауважує, що рішення найвищого суду треба уважати як признание мирного пікетування незаконним актом на підставі 501 секції кримінального кодексу.

Ламберт Ренер, молодий майнер, був суджений разом з багатьма іншими майнерами за мирне пікетування підчас майнерського страйку в Дромгелер і околиці. Розправи проти них відбулися в Келгарі, Ата., в місяці січні ц. р. Ренером присуджено було заплатити 25 доларів кари.

Справа Ренера депо відізнялася від справ інших майнерів, що були суджені. Підчас мирного пікетування у Пімплі Гіл Ренер був постріляний поліцією і його забрали до шпиталю. На розправі предложено одіж Ренера, в якій були діри від куль. Всі діри були з аду, а ані одної з переду. Це найкраще свідчить, що Ренер не був ніякою нападаючою стороною.

Добре поінформовані про це подію майнери розказували, що на Ренера і ще шістьох молодих хлопців напала поліція, коли вони сиділи на горбку довкола рокладеного вогню, опіляючи від порохів майни Ей-бі-сі, та стала кричати: “Лови їх!” Хлопці налякалися й почали втікати, але поліція окружила їх і аловила. Підчас цієї облоги й пострілено Ренера та віднесено опісля до шпиталю, а його товаришів уязнено в провінціанальних бараках. Ренер мав 21 років, а його товариші від 16 до 19 років.

Здавалося-б, що себед таких обставин повинні бути покарані поліцей, що постріляли Ренера, а ніколи самий Ренер. А тимчасом поліцейаві і волос не спав з голови, а Ренера засуджено.

Зовсім природно, що Канадська Робітнича Оборонча Ліга, яка мала в своїх руках оборону всіх суджених майнерів, не могла залишити справу Ренера так, як її вирішив суд в Келгарі. Вона рішала ужити всіх легальних способів, щоб добитися уневажнення присуду келгарського суду. З тою метою вона внесла апель до найвищого суду Алберти, а коли там присуд потверджено, вона внесла дальший апель до найвищого суду Канади, який також потвердив присуд.

Якщо рішення найвищого суду Канади в справі Ренера дійсно означає, що мирне пікетування підчас страйку в Канаді є незаконним актом, за який карав суд на підставі кримінального закону, то Канада є одною з найбільш назадницьких держав у світі, оскільки це відноситься до законодавства для охорони праці. Навіть у Злучених Державах, де компанії мають у своїх руках цілі міста й містечка з їх поліцією і судами, були недавно випадки, що суди звільняли страйкерів, арештованих за пікетування, і давали ще догату поліції за арештування пікетувачів. А в нашій славній Канаді, де маємо ліберальний уряд Кінга, який держиться при владі завдяки фармерським і робітничим послам — мирне пікетування признане незаконним.

Канадська Робітнича Оборонча Ліга ужила всіх правних средств, щоб добитися уневажнення засуду Ренера. Вона апелювала навіть до найвищого суду Канади і дальше її ті судовою дорогою вже нікуди. Як і акцій в рамках суду скінчилась. Тенер черго на все робітничо Канади, — стати в обороні своїх праць. Всі робітники, без огляду на їх політичні переконання, як трейд-юніонні прималежники, повинні виступити до боротьби за право мирного пікетування підчас страйку. Ціла Канада повинна заговорити від робітничих протестів проти потвердження засуду Ренера і признання мирного пікетування кримінальним актом. Організоване робітничтво Канади повинно повести рішучу боротьбу за знесення тих точок Норт Вест Територіє Екту, що роблять такі засуди можливими.

ОДОБРИЛИ ВИСТУП МЕЙОРА ВЕБА.

Недавня промова вінніпегського мейора Веба, в якій він закликав кинути провідників Одної Великої Юнії до Ред рівера, знайшла відгомін у міській раді в Вінніпегу. На засіданні ради, що відбулося 14 червня, відчитано чотири листи від робітничих організацій і приватних горожан, в яких заперестовано проти промови мейора. Листи походили від Р. Б. Росела, секретаря Центральної Робітничої Ради О.В.Ю., В. Т. Рендала, секретаря юнії трамвайних робітників, А. Кріста, сина, і А. Кріста, батька. За кожним листом робітничий алдермен Блумберг вносив, щоб лист вважали під дискусію, і за кожним разом буржуазний алдермен Полфорд робив поправку, щоб лист прийняли до відома як прочитано — без дискусії. Всі чотири рази проправа Полфорда перейшла 9 голосами проти 6, і листи були прийняті до відома без дискусії. Всі шість робітничих алдерменів голосували за кожним разом проти поправки Полфорда.

Далі всі шість робітничих алдерменів забирали слово й один по другому осуджували мейора Веба за його промову перед радою індустриального розвитку. В своїй промові мейор між іншим закинув робітничим алдерменам, що вони не хочуть кооперувати з ним у його праці в інтересі міста. У відповідь на це робітничі алдермени заявили, що вони завжди кооперували, коли дійсно розходилося о інтересі міста. Але вони ніколи не піддержували й не будуть піддержувати мейора тоді, коли він хоче віддати природні багатства Манітоби капіталістів Бакусові, або закласти яку угоду між містом а компанією в користь цієї останньої.

Алдермен Симпсон, один з найбільш консервативних робітничих членів міської ради, перший промовляв проти мейора Веба. Він сказав, що є 43 років горожанам Вінніпегу, в міській раді засідає 11 років і за той час було лише двоє мейорів,

з яких робітничі алдермени не могли кооперувати, а це мейор Грей і мейор Веб. Його рекорд завжди був чистий і він чувється обидженим висловами мейора. Алдермен Джанс сказав, що промовляв від 850 трамвайних робітників, які в законний спосіб вели переговори з компанією, і мейор не мав права називати їх шкурами. Сам він (алдермен Джанс) був більше як три роки на війні і потерів через це. Він не є шурем, ані “генгстером”, але таким самим добрим горожаном, як мейор Веб. Він хоче знати, що мейор Веб розуміє під словом “генгстер”. Алдермен Сімплікс сказав, що жив 20 років у Вінніпегу і 30 в Англії, і за той час не був ані разу в суді за ніяке переступство. Він думає, що це добрий рекорд і чувється обидженим висловами мейора. Коли мейор буде промовляти публічно другий раз, він повинен пам'ятати на своє становище і поводитися як чоловік, а не як невідповідальний школяр. Алдермен Флай сказав, що є у міській раді від ряду років і його наивано ріжними іменами, однак він думає, що мейор пішов за далеко і повинен на другий раз уважати, коли промовляв публічно. Алдермен Дорвард уважає, що вислови мейора є нічим іншим, лише “невідповідальним напаллим некомпетентного освітяна”. Однак він звертає мейорові увагу, що горожанам може знайти інший спосіб віддати присутству, ніж робленням з себе дурня. Алдермен Блумберг сказав, що не думає давати ніяких порад мейорові Вебові, бо він їх не прийме. Заява мейора звучить як ренегата соціаліста. Схильність здібності, яку виказав мейор за час свого урядувания, не виказує ніяких особливих кваліфікацій. Він (Блумберг) є членом О.В.Ю. і є гордий з того.

У відповідь на критику робітничих алдерменів мейор Веб сказав, що є відповідальний за все, що сказав. Він не відповідає однак за це, що подав про його промову преса. Він не знав, що алдермен Блумберг належить до О.В.Ю. Б алдермени з Незалежної Партії Праці, з якими він завжди кооперував. Але є деякі члени міської ради, з якими він не може кооперувати. За те, що він сказав, не має його перепрошувати.

В звязку з цим треба ще додати, що буржуазний алдермен Ліч, по професії адвокат, не хотів допустити алдермена Сімплікса до слова на тій підставі, що мейор Веб не виступив проти нього особисто. Таксамо він старався не допустити до слова алдермена Дорварда, бо той сказав, що промовляв в імені 850 трамвайних робітників.

Відкиненням виступу робітничого алдермена Блумберга, щоб над відчитаними листами проти мейора Веба розвести дискусію, буржуазні алдермени повні одобрли все те, що сказав мейор Веб на адресу провідників О.В.Ю. і самих робітничих алдерменів. Ані один буржуазний алдермен не голосував проти мейора Веба, а алдермен Ліч старався ще навіть не допустити робітничих алдерменів до слова в своїй власній обороні. Це найкраще показує, що всі вінніпегські буржуазні алдермени займають супроти робітників таке саме становище, як і мейор Веб. Цей факт повинні собі запам'ятати всі ті, що вірять за багато в буржуазну демократію і схильні думати, що мейор Веб є лише виймком у буржуазному таборі.

РАДЯНСЬКА УКРАЇНА -- ФРАНКОВІ.

Незвичайно урочисто святкувала ціла Радянська Україна 10-ті роковини смерті Івана Франка. Не було ні одного міста, де-б не влаштовано спеціальних зібрань, лекцій, концертів, присвячених пам'яті Франка. В день 28. травня горворили всі міста й села по нею.

Преса присвятила цілі числа Франкови. Партійні, державні, культурно-освітні, кооперативні і всі інші установи — з найбільшою пошаною віднеслись до цих великих роковин. По всіх радянських газетах і журналах, так українських як і російських, єврейських, німецьких, польських і болгарських — появились довгі статті про Франка, спомини ріжних людей про него, оцінки його творів і т. д. В багатьох містах рішено назвати вулиці іменем Франка. І так:

В Харкові названо вулицю і майдан (площу), в Миколаєві вулицю, в Полтаві великий міський сад, в Київі вулицю, в Дніпропетровську (був Катеринівський) Інститут Народньої Освіти (університет), а вже десятки трудових шкіл прийняли назву ім. Франка. По робітничих клубах відкрито кутки ім. Франка, в Харкові встановлено державну стипендію ім. Франка, теж харківський Окружний Виконавчий Комітет утворив франківську стипендію на суму 360 карбованців в місяць. В Полтаві встановлено стипендію ім. Франка в трав'ях педагогічних шкіл іхолох Полтавського округу. По всіх фабриках і червоноармійських касарнях України відбулись масові врочисті зібрання. Розмір невеличкої статті недостатньо висловити все це. В наших руках радянська преса з України переповнена подібними повідомленнями. Між іншим, цілі реферати про життя і працю Ів. Франка передавались по радіо з ріжних міст України і з цього могли користати так в містах, як і по селах, де вже є чимало радіоапаратів, особливо по Селянських Будинках (читальнях).

В НАЙВИЩІЙ ДЕРЖАВНІЙ УСТАНОВІ.

Саме в Харкові відбулась третя сесія Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету, на якій представники цілого працюючого населення Радянської України вирішували важні державні справи. Дня 28. травня наради були перервані і з доповіддю промовою виступив перед членами Ц.В.К. України народний комісар (міністер) освіти т. О. Шумський. Між іншим сказав він:

“Десять років тому відійшов від нас великий камінар долі трудящих мас Іван Франко. Помер він підчас імперіалістичної війни. Замість похоронного маршу над його труном дунали гармати.

Сьогодні в роковини смерті Івана Франка шанують його пам'ять усі борці — революціонери, як великого революційного діяча. Шанують Франка й усі учени, як великого академіка Петербурзької та Празької Академії. Шанують публіцисти, дивуючись з тієї енергії, з якою Франко працював у пресі. Шанують його й поети, згадуючи ріжкоманітну Франкову ритміку. Шанують театральні робітники, як творця краших театральних творів. Шанує жіноцтво, як запального борця за рівноправність жінок. Шанують діти за байки й оповідання. Шанують його широкі робітничо-селянські маси, як незабутнього борця в ті часи, коли ще не було досвіду революційної боротьби”.

Далі тов. Шумський спинився на тих постановках Ради Народніх Комісарів України, що їх скеровано на те, щоб гідно шанувати Франкову пам'ять. Раднарком установив щорічну премію імені Франка за історію та письменство. Професури доручено висвітлити Франкову роботу. Вжито заходів, щоб збудувати пам'ятник Франкові у Львові. В Харкові та на округах організовано громадські комітети в справі шанування пам'яті великого борця. Партійні та професійні організації вжили заходів, щоб з'ясувати широким робітничо-селянським масам життя та революційну боротьбу Івана Франка.

— “За що ж ми так шануємо пам'ять Івана Франка? Він борювався, він описав нам боротьбу з капіталом, усіма він вносив ясну думку. Але склалися так, що його мало знали. Хай же це десятиріччя буде початком знайомлення з Франком широким мас робітників та селян”.

Далі т. Шумський сказав, що Франко був тим культурним мостом, що з'єднав наш нарід,

який був в ярмі Австрії та царської Росії.

— “Шануватимуть” Франка й закордоном усі ті удювці, попки, які колись кляли з нього. Вони хотять вииняти всю душу з Франка й створити культу Франка. Робітничо-селянська суспільність проти культу. Нам непотрібні ікони, а потрібен живий борець, яким і був Іван Франко. Він склав першу програму соціалістичної партії Галичини й ми рішуче бортимемося проти того, щоб живого революціонера перетворили на ікону.

ПРОМОВА ТОВА. СКРИПНИКА.

Від імені комуністичної фракції сесії ВУЦВК з палкою промовою виступив Народній Комісар Юстиції тов. Скрипник, кажучи:

— “Іван Франко наш! Ми з гордощами говоримо, що це перший робітничий письменник, який був виразком думок широких мас. Він один з перших організував робітничу тему. Я згадую, як 25 років тому я особисто неспешним кроками йшов до максізму, і моїм учителем був Франко”.

ПОСТАНОВА ТРЕТІЙ СЕСІЇ Ц.В.К. УКРАЇНИ.

Третя Сесія Центрального Виконавчого Комітету Рад України заслухавши повідомлення Народнього Комісара Освіти тов. Шумського про шанування пам'яті великого українського письменника Ів. Франка з нагоди 10-их роковин з дня смерті співця і борця за визволення трудящих від соціального і національного гніту, третя Сесія Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету гаряче вітала пророблені в цій справі заходи уряду.

Сесія доручила уряду зробити все потрібне для того, щоб твори і дія Івана Франка були широко відомі і на них виховувались робітничо-селянські маси і особливо шахтарі Донбасу і Криворіжжя, що і життя і боротьбу їхніх братів бориславських шахтарів нафтового басейну на Західній Україні з усяєю силою свого великого талану співсав і списав в найкращих своїх творах великий співець визвольної боротьби трудящих, камінар соціалізму — Іван Франко.

УРОЧИСТІ ЗБОРИ В ХАРКОВІ.
 В Харкові відбулись урочисті збори по фабриках, клубах, касарнях і в Комуністичному Університеті ім. Артема. Та найбільші збори були в театрі ім. Шевченка, який був переповнений українською протетарською публікою.

Голова Всеукраїнського Громадського Комітету в справі шанування 10-тиріччя смерті Івана Франка тов. О. Шумський, відкриваючи збори, зупинився на значінні Івана Франка, як одного з перших камінарів соціалізму серед українських трудящих мас.

— Іван Франко та його твори повинні бути у нас заохочені, потішаючись в невгоді думкою, що — “Христос ще більше терпів”.

ЕВХАРИСТИЧНИЙ КОНГРЕС.

В неділю 20. червня 1926 р. відкрився в Шикаго Міжнародний Евхаристичний Конгрес, власне з'їзд римо-католицької церкви. Є це видивське, якого світ не бачив. Головачі католицтва надіють стягнуті на це видивське міліон побожних паломників з ріжних країн світа. Власники шикагоських готелів та заїрняють радсько руку, то чуваються в голіву: де все-то поміститься? Найбільший приплив відвідувачів, який коли-будь відідав Шикаго, був підчас Колумбійської Світової Вистави і внісний близько 250 тисяч осіб. Міліонів маси паломників не вадяться помістити ні по всіх готелях, ні клубах, монастирях, семінаріях, ані по приватних домах. Тому залізниця віддала для влізків свої пудамівські вагони, які тільки були її розпорядженню, мореплавські компанії влаштовують на озері готелі, літають на кораблях. Але, очевидно, й того не вистарає. Багато паломникам довелося ночувати під голим небом “для хвали бо-

жой”, потішаючись в невгоді думкою, що — “Христос ще більше терпів”.

Управа міста Шикаго приготувала для цього конгресу півтора тисячі додаткових поліцейських. А скільки додаткових жертв передуть при побожних молебнях з ріжних країн світа. Власники шикагоських готелів та заїрняють радсько руку, то чуваються в голіву: де все-то поміститься? Найбільший приплив відвідувачів, який коли-будь відідав Шикаго, був підчас Колумбійської Світової Вистави і внісний близько 250 тисяч осіб. Міліонів маси паломників не вадяться помістити ні по всіх готелях, ні клубах, монастирях, семінаріях, ані по приватних домах. Тому залізниця віддала для влізків свої пудамівські вагони, які тільки були її розпорядженню, мореплавські компанії влаштовують на озері готелі, літають на кораблях. Але, очевидно, й того не вистарає. Багато паломникам довелося ночувати під голим небом “для хвали бо-

жой”, потішаючись в невгоді думкою, що — “Христос ще більше терпів”.

тоу в боротьбі українського трудового людю за свою класову боротьбу. Імя Івана Франка — вічного борця революціонера — вогненным словом і ділом вічно шануватимуть робітничо-селянські маси України!

Далі з доповідями, присвяченими пам'яті Івана Франка виступали проф. Попів — “Іван Франко — як письменник”, академик Багалій — “Наукова діяльність Івана Франка” та С. Вітик — “Іван Франко — як політичний діяч”.

Після доповіді, одноголосно ухвалено було надіслати вітальну телеграму до громадського комітету в справі шанування пам'яті Франка у Львові, після чого відбувся широкий концерт з участю капелі “Дух”, артистів Державної Драми і Державної Опері, що виконували Франкові твори.

ТЕЛЕГРАМА ДО ЛЬВОВА.

З Харкова була послана спеціальна телеграма до Львова, в якій сповіщалося, що Радянська Україна візьме участь в збудуванню пам'ятника Іванові Франкові у Львові. Між іншим ця телеграма вже надрукована в галицькій українській пресі і звучить так:

“Львів, Ринок 10, будинок “Просвіта”.

Громадському комітетові в справі шанування пам'яті Івана Франка.

Всеукраїнський і Харківський громадські комітети, шануючи нині в столиці вільної Радянської Української Республіки 10-тиріччя смерті Івана Франка — великого борця вогненным словом і ділом за визволення українського робітничого народу, шлють від імені всього радянського суспільства робітничо-селянської України свій гарячий братерський привіт трудящому народові Західної України, що в смутку і скорбі завзято бореться за здійснення високих ідеалів великого камінара.

З глибоким почуттям братерської солідарності, робітничо-селянські маси Радянської України візьмуть належну участь разом з своїми братами Західної України в побудові на одному з найкращих майданів Львова пам'ятника від всієї України, що був би гідним великого письменника, камінера соціалізму — Івана Франка.

Голова Всеукраїнського Комітету
 О. Шумський”.

Вільна Радянська Україна гідно шанувала пам'ять Івана Франка. В історії України немає другого прикладу, виключаючи одного Шевченка, щоб комусь віддавали таку глибоку, ширю і масову пошану, як тепер Іванові Франкові. Але це роблять свідомі й вільні робітничо-селянські маси, для яких Іван Франко працював і за яких терпів. Чесних борців ірацюючий народ ніколи не забуває і вміє шанувати.

УКРАЇНЦІ У ФРАНЦІЇ.

Більшість робітників в каміновугільному районі лівничої Франції складають чужоземці. Не малу частину робітників складають і Українці, що мусли залишити свою батьківщину, коли не через брак шматка хліба, то перед польським терором на Західній Україні, що вже 6 років давить українське селянство й робітничтво.

Українські громади є в Маррес, Бруай і Білі Монтії. Усі ці громади входять до Союзу Українських громадян у Франції (в скороченню СУГФ). Громади мають співзвіччя й драматичні гуртки, культурно-освітні комісії.

Громада в Маррес одна з краших філій Союзу. Особливо кидается тут у вічі єдність членів, бажання і любов до праці. Є велика бібліотека, українські часописи з Галичини, Радянської України та Америки.

Громада в Бруай колись численна й жвава, за останній час втратила зі свого складу кілька товаришів, що покинули працю і вийшли до інших місцевостей. Проте, громада вживає заходів для поживання свого життя.

10. травня в передмісті Парижу Бінькурі засновано нову філію в кількості 63-ох членів, що працюють як робітники по фабриках.

Відправи і процесії (походи) відбуватимуться з нечуваною розкішю, яснивою від золота,